

PAUL OPDAM: 'ACHTER MIJN PRIEGELLARIJTJES ZIT EEN HELE FILOSOFIE'

Vooroordelen? Paul Opdam heeft er een hekel aan. Al was het maar omdat er om hemzelf een aantal hangt: 1. (Licht) autisten zijn wereldvreemd en mensenschuw. 2. Als je jarenlang op school gepest wordt en je moeder jong overlijdt, word je vast depressief. 3. Leden van de Jostiband kunnen geen noten lezen. Die negatieve conclusies gelden in ieder geval niet voor Paul en zijn alter ego Priegel, wiens gedichtenbundel binnenkort een herdruk beleeft.

Door Jolanda van Luinen

OVER DE BUNDEL

Dat (licht) autisten niet kunnen dichten, is dus ook een vooroordeel?

„Inderdaad. Op 26 mei 2005 presenteerde Jochem van Gelder zelfs een gedichtenwedstrijd voor mensen met een verstandelijke beperking. Honderdduizenden inzendingen waren er, waaronder VIJF gedichten van mij. Toen heb ik niet gewonnen, maar later met Buuren Literair wel twee keer. Bij deze Alphense gedichtenwedstrijd werd ik in 2006 derde met 'Het geluid van de vallende sneeuw' en in 2007 tweede met 'Arm klein kereltje', over een autistisch jongetje. Dit leverde me veel positieve reacties op. Ook van 'mijn' directeur, Herman Frankes van SWA. Hij vroeg of ik het leuk vond om mijn gedichten te laten bundelen. Hierop heb ik uiteraard 'ja' gezegd, want zelf was ik al jaren bezig om ze uitgegeven te krijgen. Dankzij Herman Frankes zijn er toen duizend exemplaren van 'De stem van de zwijgende' gedrukt, onder mijn pseudoniem Priegel. Bij enkele van de dertig gedichten staat een foto, van de drukkerij of van mijn vrouw Charlotte. Zij heeft er oog voor en heeft de foto's speciaal bij mijn gedichten gemaakt. Van de duizend bundels gedrukte bundels gingen er zestig naar mezelf. Dankzij een geslaagde sponsoractie kunnen we er binnenkort weer duizend laten drukken. Als ik met de verkoop genoeg geld verdien, wil ik een tweede bundel laten uitgeven. De titel heb ik al: 'Slechts één gedachte bij jou vandaan.'"

OVER INSPIRATIEBRONNEN

Hoe lang dicht je al, dat je er meerdere bundels mee kunt vullen?

„Al twintig jaar, vanaf m'n 12de. Het is begonnen met verhalen schrijven in

Het liefst laat Paul Opdam zijn twee grote hobby's - taal en muziek - ooit bij elkaar komen in amateurbaret.

Foto: Wil Kokelaar

de verdrietige periode dat mijn moeder een hersentumor had en daaraan is overleden. Van een leraar op mijn ZMOK-school - waar ik topjaren heb beleefd - kreeg ik leuke reacties op mijn verhalen en mocht ik voor de schoolkrant gaan schrijven. Daarna ging ik naar de LEAO. Hier ben ik jarenlang gepest. Ook dit schreef ik van me af. Eerst met verhalen, later met gedichten. Toch waren dit geen verdrietige verhalen en gedichten. En ze gaan juist helemaal niet over mijn moeder. Mijn eerste gedicht, over illegaal vuurwerk, schreef ik op 3 januari 1988."

„Zelf noem ik mijn korte gedichten 'priegellarijtjes'. Daar zit een hele filosofie achter: 'Priegel' is mijn pseudoniem, 'larij' komt van 'hilarisch/komisch' en het verkleinwoord 'tjes' is omdat ze dus kort zijn. Mijn inspiratie haal ik uit alledaagse dingen en het nieuws. Zoals 'Modern sprookje' - over Roodkapje en loverboys - dat ik schreef op 4 oktober 2006. In dat jaar hadden studenten voor de grap Roodkapje uit de Efteling meegenomen, kwamen loverboys veel in het nieuws en was Natacha Kampusch ontsnapt aan haar ontvoerder. Dit alles heb ik aan elkaar gelinkt tot een modern sprookje. Dat ontstaat dus gewoon, daar ben ik dan niet naar op zoek. Mijn inspiratiebronnen zijn soms ook gedichten van Annie M.G. Schmidt en Toon Hermans. Dat mijn gedichten wel eens vergeleken zijn met die van Ivo de Wijs, vind ik een hele eer. Meer dan vijfhonderd heb ik er inmiddels geschreven, in vijf schriften met een harde kaft. Maar ik heb ze ook op cd-rom en mijn sites www.priegel.come2me.nl en <http://priegel.spaces.live.com>."

Heb je eigenlijk een bepaalde stijl van dichten?

„Nee, dat is van alles: van korte limericks en kwatrijnen tot lange gedichten. Haiku's schrijf ik niet, want die vind ik nog te moeilijk. Dan moet je namelijk in zeventien lettergrepen, verdeeld over drie regels, vertellen over dat er iets is, dat er iets gebeurt en wat de gevolgen zijn. Daarbij, haiku's rijmen niet. Ik hecht veel waarde aan rijm, want dat vind ik mooi staan. Ik heb zelfs een tijdje in het Engels, Frans, Duits en Spaans gedicht, met gebruik van een woordenboek. Op het oog rijmde het, maar het zal grammaticaal gezien niet juist geweest zijn. Ik hoorde dat er een naam is voor mensen met een taalkundige hobby: linguïst. Dat wist ik niet. Ik vind het wel een heel mooi woord ervoor, omdat het is afgeleid uit het Engels én het Frans. Zelf dicht ik niet meer in vreemde talen, maar bij mij op Franse les heeft een leerling een gedicht van mij in het Frans vertaald. En het rijmde nog ook! Gedichten en muziek in een vreemde taal of een dialect vind ik leuk. Jacques Brel bijvoorbeeld, vind ik een erg goede zanger. Op cd heb ik onder andere zijn lied 'Het vlakke land' in het Zuid-Afrikaans, met gitaar, en in het Fries, met piano. Het is mooi zoals taal en muziek daarin bij elkaar komen."

OVER DE JOSTIBAND

Behalve creatief zijn met taal, is musiceren ook een hobby van jou, toch?

„Dat klopt. Als kind wilde ik muziek leren spelen en werd daarbij geholpen door de adjunct van mijn school. Daar-

door kan ik nu noten lezen en akkoorden spelen. Ook gebroken akkoorden. Later kreeg ik van een particulier - hij was zelf kerkorganist - les op een keyboard. Daarin wilde ik verder. Via een collega kwam ik in 1997 in contact met de Jostiband. Eerst heb ik er keyboard gespeeld, daarna kwam er een plek vrij voor een accordeonist. Dat vonden ze iets voor mij, omdat ik volgens hen de noten zo goed beheerste. Sinds die tijd zit ik in de kerngroep van zo'n 35 man, die bij alle optredens is. De rest van de leden rouleert. In totaal zijn er tussen de 180 en 200 leden, die uit het hele land naar Zwammerdam komen om te repeteren. Zelf word ik die avonden om 18.10 uur door de 'Jostibus' opgehaald en later weer thuisgebracht. Op de Jostiband is het altijd heel gezellig en de optredens zijn een happening. Optreden is als een verjaardagsfeest: je weet nooit precies wie er komen en wat de reacties zullen zijn. Ik vind het mooi om te zien als mensen enthousiast zijn. Vanwege hun handicap zijn de optredens voor sommigen echt een uitje. Ja, ik ben blij dat ik in de Jostiband speel en schaam me daar dus helemaal niet voor!"

„Naast keyboard en accordeon speel ik ook een beetje gitaar. Mijn vorige burenen waren niet blij als ik met de deur open accordeon speelde. Van mijn nieuwe burenen weet ik dat ze gitaar spelen, maar ik heb het ze helaas nog niet horen doen. Misschien als met mooi weer de deuren weer openstaan? Ik ben er wel nieuwsgierig naar."

Hoe makkelijk doe jij dat, voor het voetlicht treden met je gedichten en muziek?

„Met een grote groep op het podium muziek maken, vind ik makkelijk. Maar om op een podium in je eentje gedichten voor te dragen, was wel even een drempel. Voordragen is iets heel anders dan mensen je gedichten laten lezen. Toch vind ik voor een publiek staan heel wat waard, omdat je feedback krijgt. Als het goed is word je door feedback gemotiveerd en gestimuleerd. Daarom vind ik het ook leuk dat ik via mijn site en Hyves reacties krijg op mijn gedichten. Gedichten die de meeste reacties krijgen, komen waarschijnlijk in bundel 2."

OVER TOEKOMSTPLANNEN

Wat kunnen we nog van Paul Opdam verwachten?

„Wat ik graag wil is met mijn gedichtenbundel de boekhandel bereiken en als amateurbaretier muziek en taal laten samenkomen. Maar hoe ik dat moet aanpakken? Daarnaast ben ik gevraagd om te schrijven voor een website voor beginnende journalistieke schrijvers. Anders dan bij uitgeverijen, krijg ik daar wél feedback. En daar leer je van."

Naam: Paul Opdam
Geboortedatum: 19 oktober 1976
Geboorteplaats: Leiden
Beroep: archiefmedewerker
Relatie: getrouwd met Charlotte van der Horst
Kinderen: geen
Hobby's: taal, de Jostiband, muziek in het algemeen

Het mooiste woord

*De Nederlandse taal
Schrijf ik, net als u allemaal
Alleen blijft de spelling
Voor mij soms ook een ware kwelling*

*Omdat je het nou eenmaal anders
schrijft dan zegt
Maar gelukkig kan ik daarvoor terecht
In het woordenboek
Maar hoe hard ik daarin ook zoek*

*Het mooiste woord
Dat ik ooit heb gehoord
Staat er tussen al die woorden niet bij
Want liefste dat ben jij*